

**КИЇВСЬКИЙ СТОЛИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА**

ЗАТВЕРДЖЕНО

Приймальною комісією

Протокол № 1 від 22.04.2024 року

Голова Приймальної комісії

Олександр ТУРУНЦЕВ

Програма

фахового іспиту з видавничої справи та редагування

Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)

Спеціальність: 061 Журналістика

Освітня програма: 061.00.03 Видавнича справа та редагування

ПОГОДЖЕНО

Проректор з науково-педагогічної
та начальної роботи

Олексій ЖИЛЬЦОВ

РОЗГЛЯНУТО І ЗАТВЕРДЖЕНО

на засіданні кафедри медіапродюсування та
видавничої справи Факультету журналістики
протокол № 11 від 15.04.2024 р.

Завідувач кафедри

Надія ФІГОЛЬ

Київ – 2024

ПРОГРАМА ФАХОВОГО ІСПИТУ

Фаховий іспит – обов'язкова умова професійного відбору вступників на основі НРК 5 (2 курс) за спеціальністю 061 Журналістика освітньої програми 061.00.03 Видавнича справа та редагування.

Мета фахового іспиту: виявлення бази знань, вмінь, компетентностей для вступу на освітню програму 061.00.03 Видавнича справа та редагування першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 061 Журналістика.

Завдання фахового іспиту: перевірка знань за основними дисциплінами освітньої програми 061.00.03 Видавнича справа та редагування спеціальності 061 Журналістика, зокрема, розуміння понять та категорій журналістики, видавничої справи та редагування в їх історичному розвитку та сучасному значенні.

Форма проведення фахового іспиту: іспит проводиться в письмовій формі у вигляді комп'ютерного тесту на базі сучасного програмного забезпечення у системі MOODLE.

Для виконання тестових завдань вступник має володіти основними навичками роботи з комп'ютером та розуміти технічні особливості виконання тестів різних типів: альтернативні відповіді (типу правильно/неправильно), множинний вибір (завдання на вибір однієї або кількох правильних відповідей), вибір з найменшої кількості варіантів відповідей, питання на встановлення відповідності.

Фаховий іспит має виявити у вступників рівень теоретичних знань і практичних навичок з видавничих дисциплін.

Освітньо-професійна програма «Видавнича справа та редагування» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти орієнтована на високоякісну підготовку кадрів для медійної та видавничої галузей, а саме: професіоналів нової формації, які усвідомлюють суспільну значущість своєї професії, діють на засадах інтелектуальної свободи та різноманітності, толерантності і людиноцентризму, із дотриманням принципів вільного доступу до інформації, здатні до інновацій на засадах лідерства-служіння.

ВИМОГИ ДО ЗНАНЬ, УМІНЬ І НАВИЧОК

Вимоги до професійного відбору

Вступники за спеціальністю 061 Журналістика освітньої програми 061.00.03 Видавнича справа та редагування повинні володіти такими програмними компетентностями та результатами навчання відповідно до професійних стандартів:

- здатність застосовувати знання зі сфери соціальних комунікацій у своїй професійній діяльності;
- здатність формувати інформаційний контент;
- здатність створювати медіапродукт;
- здатність організувати й контролювати командну професійну діяльність;
- здатність ефективно просувати створений медійний продукт;
- здатність до провадження безпечної медіадіяльності;
- пояснювати свої виробничі дії та операції на основі отриманих знань;
- застосовувати знання зі сфери предметної спеціалізації для створення інформаційного продукту чи проведення інформаційної акції;
- демонструвати здатність контролювати якість текстового та мультимедійного контенту;
- оцінювати свій та чужий інформаційний продукт, інформаційну акцію, що організована й проведена самостійно або з колегами;
- використовувати сучасні інформаційні й комунікаційні технології та спеціалізоване програмне забезпечення для вирішення професійних завдань;
- планувати свою діяльність та діяльність колективу з урахуванням цілей, обмежень та передбачуваних ризиків;
- вільно спілкуватися з професійних питань, включаючи усну, письмову та електронну комунікацію, українською мовою;
- вільно спілкуватися з професійних питань, включаючи усну, письмову та електронну комунікацію, іноземною мовою;
- здатність застосовувати знання з медіаправа у професійній діяльності.

Фаховий іспит проводиться за основними дисциплінами освітньої програми «Видавнича справа та редагування» спеціальності «Журналістика»: «Основи журналістики», «Історія видавничої справи», «Основи видавничої справи та редагування», «Загальне редагування», «Поліграфія».

Виконання тестового завдання полягає у виборі правильних відповідей із кількох запропонованих варіантів. Завдання вважається виконаним, якщо абітурієнт обрав правильний варіант відповіді.

Спеціальна обчислювальна програма автоматично підсумовує бали за виконання усіх тестових завдань, встановлює відповідність балів за шкалою оцінювання та фіксує результат у протоколі. Максимально можна набрати **200 балів**.

На виконання 50 тестових завдань відводиться 60 хвилин. У випадку, якщо вичерпано час на виконання тестових завдань, система автоматично закриває програму, зберігає наявні відповіді, підсумовує результат виконання тесту вступником та фіксує у протоколі результат за встановлений часовий ліміт.

Теоретичний блок

Тема 1. Історія видавничої справи

Виникнення книгодрукування. Становлення видавничої справи в Україні. Сучасний стан та перспективи розвитку видавничої справи та редагування в умовах комп'ютеризації редакційно-видавничого процесу. Роль визначних діячів культури, науки та літератури у розвитку редагування в Україні.

Тема 2. Тенденції розвитку видавничої справи на сучасному етапі

Українська видавнича справа у порівнянні з європейськими країнами: ретроспектива. Тенденції в організаційному, тематичному, мовному та географічному аспектах. Особливості розвитку видавництва друкованої продукції в регіонах України.

Тема 3. Розгорнуті ознаки класифікації видавництв

Конкретизоване пояснення структур видавничого підрозділу. Форма власності. Форма об'єднання майна засновників. Спосіб формування статутного фонду. Економічна природа господарювання. Обсяг випущеної продукції. Тематичний репертуар видань. Читацьке коло. Знаковий принцип творення видання.

Тема 4. Сфера застосування редакторських професій

Редакція газети та журналу. Редакція радіомовлення та телебачення. Рекламне агентство. Державний орган законодавчої та виконавчої влади. Маркетинговий відділ. Бібліотечна або науково-дослідна установа. Органи масової та спеціальної комунікації.

Тема 5. Фахові вимоги до зазначених редакторських професій

Функціональні обов'язки. Директор. Головний редактор. Редактор. Коректор. Художній редактор. Технічний редактор. Менеджер з продажу.

Тема 6. Видавнича продукція та її види

Поняття «видавнича продукція». Видання за періодичністю. Видання за характером інформації. Видання за знаковою природою інформації. Видання за

матеріальною конструкцією. Видання за мовною ознакою. Видання за форматом. Видання за повторністю випуску. Видання за іншими критеріями.

Тема 7. Книга – основний предмет видавничої діяльності

Подвійна природа книги. Змістова природа книги. Матеріальна структура книги. Роль книги в житті суспільства та її місце в системі засобів масової комунікації.

Тема 8. Основні розмірні та кількісні параметри видань

Формати видань. Перетворення типових форматів у стандартні. Чинники, які впливають на вибір формату видання. Обсяги видань. Види аркушів. Обсяг редакторської роботи. Обліково-видавничий аркуш як головний критерій визначення обсягу роботи, виконаного редакторськими працівниками.

Тема 9. Сутність редагування та його види

Сутність редагування. Мета й завдання редагування. Види редагування. Загальне редагування та його складові. Спеціальне редагування: літературне редагування, наукове редагування, художньо-технічне редагування.

Тема 10. Специфіка роботи редактора в контексті редакційно-видавничого процесу

Робота редактора на підготовчому етапі редакційно-видавничого процесу. Особливості редакційного етапу. Роль редактора у виробничому етапі. Маркетинговий етап – завершення роботи редактора над авторським твором.

Тема 11. Етапи редагування

Етапи редагування: основні складові. Первинне ознайомлення з текстом. Доведення оригіналу до комплектності; робота над структурою (архітектонікою); робота над заголовками; визначення єдиного стилю подання тексту; робота редактора із вступною, заключною та службовою частинами видання.

Тема 12. Предмет, механізм і структура редакторського аналізу

Суть, завдання і зміст редакторського аналізу як професійного методу редактора. Структура редакторського аналізу. Розуміння тексту й усвідомлення формальних засобів передання змісту. Прийоми редакторського аналізу. Загальна схема редакторського аналізу та редагування. Редакторський висновок.

Тема 13. Правка тексту

Види правки. Видалення. Переставлення. Заміна. Вставлення. Скорочення. Опрацювання. Перероблення.

Тема 14. Видавничі норми редагування

Вихідні відомості. Числа. Одиниці виміру. Переліки. Скорочення. Посилання. Виділення. Цитати. Таблиці. Формули. Особливості редагування ілюстрацій: підписи до ілюстрацій; норми редагування ілюстрацій.

Тема 15. Норми редагування для апарату видання

Загальні норми. Примітки та коментарі. Передмови, післямови та додатки. Списки. Джерела інформації. Показчики. Колонтитули.

Тема 16. Помилки та їх види

Загальна класифікація помилок. Модальні та фактичні помилки. Темпоральні, локальні та ситуативні помилки. Тезаурусні помилки. Сприйняттєві помилки. Атенційні помилки. Копіювальні помилки. Нормативні помилки.

Тема 17. Верстка видання

Сучасні видавничі системи. Загальні правила верстання. Абзацні відступи. Знаки і шрифти. Переноси. Верстання тексту з ілюстраціями. Ілюстрація та основний текст. Ілюстрація на шпальті без тексту. Текст до ілюстрацій. Вимоги до верстання з ілюстраціями різних видів.

Тема 18. Сучасні технології поліграфічного виробництва

Основні та спеціальні способи друку. Аналіз технологій додрукарської підготовки. Технології виготовлення друкарських форм. Технології післядрукарської обробки (брошуровально-палітурні і оздоблювальні процеси). Поліграфічні прийоми оздоблення друкованої продукції. Палітурні матеріали для оздоблення друкованої продукції.

ЗРАЗКИ ЕКЗАМЕНАЦІЙНОГО ТЕСТОВОГО ЗАВДАННЯ

Вибір однієї правильної відповіді

1. До інформаційних жанрів журналістики традиційно належать:
  - a. звіт, стаття, репортаж, інтерв'ю, есе;
  - b. інтерв'ю, звіт, замітка, репортаж;
  - c. інтерв'ю, репортаж, замітка, огляд;
  - d. нарис, репортаж, есе, кореспонденція.

Множинний вибір (завдання на вибір кількох правильних відповідей)

1. Оберіть головні властивості телебачення:
  - a. діалогічність;
  - b. всеосяжність (як і радіо);
  - c. репортажність (присутність) та онлайн;
  - d. оперативність;
  - e. проста технологія створення контенту.

Установити відповідність:

a. видання великого формату	a. фоліант
b. видання малого формату	b. малоформатне видання
c. видання малотиражне	c. видання, віддруковане обмеженим накладом

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ ВСТУПНИКІВ

Кількість балів (max - 200)	Критерії
180 – 200	Виставляється за глибокі знання навчального матеріалу, що міститься в основних і додаткових рекомендованих джерелах; вміння аналізувати явища, які вивчаються, у їхньому взаємозв'язку і розвитку, чітко і лаконічно; логічно і послідовно відповідати на тестові завдання; вміння застосовувати теоретичні положення під час розв'язання тестових завдань.
160 – 179	Виставляється за ґрунтовні знання навчального матеріалу, аргументовані відповіді на поставлені тестові завдання; вміння застосовувати теоретичні положення під час розв'язування тестових завдань.
140 – 159	Виставляється за міцні знання навчального матеріалу, аргументовані відповіді на поставлені тестові завдання, які, однак, містять певні неточності; вміння застосовувати теоретичні положення під час розв'язання тестових завдань.
120 – 139	Виставляється за посередні знання навчального матеріалу, мало аргументовані відповіді, слабе застосування теоретичних положень при розв'язанні тестових завдань.
100 – 119	Виставляється за слабкі знання навчального матеріалу, неточні або мало аргументовані відповіді, з порушенням послідовності його викладання, за слабе застосування теоретичних положень при розв'язанні тестових завдань.
1 – 99	Незадовільно. Виставляється за незнання значної частини навчального матеріалу, істотні помилки у відповідях на тестові завдання, невміння орієнтуватися під час розв'язання тестових завдань, незнання основних фундаментальних положень.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Законодавчі і нормативно-правові документи

1. Про авторське право і суміжні права. Закон України від 1 грудня 2022 року № 2811-IX (зі змінами). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2811-20#Text>.
2. Про державну підтримку медіа, гарантії професійної діяльності та соціальний захист журналіста. Закон України від 23 вересня 1997 року № 540/97-ВР (зі змінами). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/540/97-вр#Text>.
3. Про доступ до публічної інформації. Закон України від 13 січня 2011 року № 2939-VI (зі змінами). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2939-17#Text>.
4. Про інформацію. Закон України від 2 жовтня 1992 року № 2657-XII (зі змінами). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2657-12#Text>.
5. Про медіа. Закон України від 13 грудня 2022 року № 2849-IX (зі змінами). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2849-20#Text>.
6. Про суспільні медіа України. Закон України від 17 квітня 2014 року № 1227-VII (зі змінами). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1227-18#Text>.
7. Етичний кодекс українського журналіста. URL: <https://nsju.org/spilka/dokumenty/#1642060895505-0c2d8311-e930>.
8. Кодекс етики українського журналіста. URL: <http://www.cje.org.ua/ua/code>.
9. IFJ Global Charter of Ethics for Journalists. URL: <https://www.ifj.org/who/rules-and-policy/global-charter-of-ethics-for-journalists>.

Основна

1. Досенко А. К., Погребняк І. В. Інтернет-журналістика: комунікативні маркери : навч.-метод. посіб. Київ : ЦУЛ, 2020. 189 с.
2. Зражевська Н. І. Теорія медіа та суспільства : навч. посіб. Київ : Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2022. 197 с.
3. Іващенко В. Л. Сучасні медіакомунікативні технології : навч. посіб. Київ : Розумники, 2021. 192 с.
4. Партико З. В. Основи редагування: у 2 кн. Вид. 3-тє, перероб. і допов. Київ : Ліра-К, 2020.
5. Чекмишев О. Основи журналістики. Київ : ВЦ «Академія», 2021. 168 с.
6. Шпак В. І. Управління сучасним видавництвом : навч. посіб. Київ : ДП «Експрес-об'ява», 2019. 368 с.

Додаткова

1. Жадько В. О. Журналістика та основи редакторської майстерності : навч. посіб. Київ : Знання, 2012. 271 с.
2. Кулеба Д. Війна за реальність: як перемагати у світі, фейків, правд і спільнот. Київ : Книголав, 2022. 384 с.
3. Лесюк О. В. Видавнича справа та редагування: навч. посіб. Дніпро : Ун-т митної справи та фінансів, 2021. 103 с.

4. Михайлин І. Л. Основи журналістики : підруч. для студентів вищ. навч. закл. Київ : ЦУЛ, 2018. 496 с.
5. Партико З. В. Основи видавничої справи : навч. посіб. 2-ге вид., перероб. та допов. Київ : Ліра-К, 2017. 304 с.
6. Тимошик М. Історія видавничої справи : підручник. Київ : Наша культура і наука, 2007. 496 с.
7. Тимошик М. С. Як редагувати книжкові та газетно-журнальні видання : практ. посіб. Київ : Наша культура і наука, 2012. 384 с.

Інтернет-ресурси

1. Абетка соціальних комунікацій : довідник / уклад. Г. В. Горбенко ; за наук. ред. Л. Г. Масімової. Київ: Жнець, 2014. 152 с. URL: https://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/7768/1/Gorbenko_G_Masimova_L_Abetka_socialnuh_comunikacij_s_152.pdf
2. Посібник з безпеки для журналістів: Посібник для репортерів у небезпечних зонах / UNESCO, Reporters Without Borders. 2022. 151 с. URL: <https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000381168>
3. Я – студент: навч. посіб. / за заг. ред. Огнев'юка В.О. 12-те вид., зі змінами. Київ: Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2023. 226 с. URL: https://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/46143/1/Student_2023_KUBG.pdf